

Pensar el Lideratge

Càtedra LideratgeS i Governança Democràtica

4ª Edició - 2010

Ja fa uns quants anys que un bon nombre de professors d'ESADE, amb disciplines diferents, investiguen sobre la naturalesa i les característiques del lideratge.

La riquesa d'experiències i situacions acumulades, com també la varietat d'enfocaments teòrics i formatius, ens han facilitat que actualment disposem d'un bagatge de coneixements rellevant.

ESADE és un lloc privilegiat de treball i estudi amb líders empresarials, polítics, socials i culturals que ens han ajudat a comprendre les dimensions del lideratge des de les peculiaritats dels sectors públic, privat i social, i també a conèixer aspectes nous de cadascuna d'aquestes realitats.

La creació de la Càtedra LideratgeS i Governança Democràtica ara també ens permet analitzar i potenciar els camins de relació i articulació dels diferents tipus de lideratge, a més d'estudiar formes innovadores d'exercitar-lo en entorns complexos.

El programa Pensar el Lideratge és, doncs, una excel·lent oportunitat per sistematitzar les reflexions i visions que tenim sobre el lideratge, com també una plataforma per intercanviar, compartir i crear coneixements i teories sobre aquest tema.

El format acadèmic que proposem (estructura de lliçó magistral seguida de col·loqui, amb la presència i participació d'altres experts), així com la rellevància de l'equip de professors implicats en el programa, són una invitació a participar en una aventura excepcional: atrevir-se a pensar el lideratge en algunes de les seves múltiples manifestacions, i fer-ho des de l'aprofundiment i el rigor; és a dir, des del bon pensament.

Àngel Castiñeira
Director del Programa

CONTINGUT

Sessió inaugural

Javier Solana - Dijous 18 de febrer, de 19.15 a 21.15 h (sessió oberta al públic)
Lideratge i Governança a la nova estructura de la UE

Primera fase

1. Ricard Serlavós - Dijous 25 de febrer, de 19.15 a 21.15 h
Lideratges i competències directives: Reflexions crítiques

2. Alfons Sauquet - Dijous 4 de març, de 19.15 a 21.15 h
Organitzar i liderar: el què, el com i el quan

3. Carlos Losada - Dijous 11 de març, de 19.15 a 21.15 h
L'entorn quotidià on s'exerceix el lideratge

4. Joaquim Boixareu, Xavier Cambra i Josep Mateu
18 de març, de 19.15 a 21.15 h
FemCat: fent Catalunya

Segona fase

5. Eugènia Bieto i Marcel Planellas - Dijous 8 d'abril, de 19.15 a 21.15 h
El lideratge emprenedor

6. Ignasi Carreras - Dijous 15 d'abril, de 19.15 a 21.15 h
El lideratge social (ONGs i altres organitzacions de la societat civil)

7. Àngel Castiñeira i Josep M. Lozano - Dijous 22 d'abril, de 19.15 a 21.15 h
El valor dels lideratges

8. Francisco Longo - Dijous 29 d'abril, de 19.15 a 21.15 h
Dirigir i liderar en el sector públic

Sessió de cloenda

Daniel Innerarity - Dijous 6 de maig, de 19.15 a 21.15 h (sessió oberta al públic)
Liderar el futur. Una defensa de l'esperança política

Javier Solana

Lideratge i Governança a la nova estructura de la UE

Dijous 18 de febrer, de 19.15 a 21.15 h (sessió oberta al públic)

Lloc de realització: Auditori d'ESADEFORUM

Presidirà l'acte el titular de la càtedra M. H. Jordi Pujol.

El Tractat de Lisboa entrà en vigor l'1 de desembre de 2009. El Tractat dota a la UE d'institucions modernes i perfecciona els seus mètodes de treball per poder fer front amb eficàcia als desafiaments del món d'avui. No obstant, el nou Tractat de Lisboa també crea nous interrogants, com ara: qui representarà a la UE en qüestions de política exterior i de seguretat comuna? Qui parlarà en nom de la UE quan estats com França o Alemanya pugin per mantenir llur presència internacional? Quina compensació obtindrà la presidència rotatòria del Consell per la seva pèrdua de poder? Qui representarà a la UE en cimera internacional com ara el G8, el G20, EU-Rússia o EU-EEUU?

Nota: Aquesta sessió es farà en castellà.

Javier Solana

Javier Solana Madariaga, nascut a Madrid el 1942, és doctor en Ciències Físiques i catedràtic per la Universitat Complutense de Madrid. Diputat al Congrés des de 1977, va ser ministre del Govern espanyol (1982-1995) i va ocupar, entre altres carteres, la d'Assumptes Exteriors. El desembre de 1995 va ser nomenat secretari general de la OTAN, càrrec que va ostentar fins a l'octubre de 1999, moment en què va passar a liderar la Política Exterior i de Seguretat de la Unió Europea en qualitat d'alt representant de la UE. El juliol de 2004 se li va renovar el càrrec per a cinc anys més, període que va finalitzar el dia 1 de desembre del 2009. Des de gener de 2010, és president del nou ESADE *Center for Global Economy and Geopolitics*.

1. Ricard Serlavós

Lideratges i competències directives: Reflexions crítiques

Dijous 25 de febrer, de 19.15 a 21.15 h

Es pot aprendre a liderar? Quins són els tipus de comportaments adequats a la pràctica del lideratge en cada situació? Es pot desenvolupar un mètode per incorporar-lo a processos eficaços d'aprenentatge? Com es desenvolupen les competències que caracteritzen el lideratge? Quin balanç crític en podem fer després de desenvolupar programes formatius de lideratge?

Ricard Serlavós

Llicenciat en Ciències Empresarials i Màster en Direcció d'Empreses (ESADE). Professor del Departament de Direcció de Recursos Humans d'ESADE. Actualment és Director d'Innovació Pedagògica i Aprenentatge d'ESADE i també dirigeix el programa d'avaluació i desenvolupament de competències directives, que ell mateix va posar en marxa el 2001 amb la col·laboració de Richard Boyatzis. Ha estat adjunt al degà de management d'ESADE (1997-2000) i director del Departament de Direcció de Recursos Humans d'ESADE (1992-1996).

2. Alfons Sauquet

Organitzar i liderar: el què, el com i el quan

Dijous 4 de març, de 19.15 a 21.15 h

Quines institucions afavoreixen l'emergència i el desenvolupament de lideratges adaptats a les necessitats de les societats contemporànies? Com es pot actuar per crear-les o enfortir-les? Com es pot diferenciar entre liderar i dirigir? Hi pot haver lideratges molt potents que no tinguin l'autoritat formal que habilita per a la tasca de direcció? És possible i útil fonamentar la identitat dels lideratges en la contraposició amb el que seria un mer exercici de la gerència? Les organitzacions, necessiten sempre lideratges? És oportú diferenciar el lideratge per créixer del lideratge per sobreviure, per tal d'estabilitzar-se, per adaptar-se als canvis o per refundar-se?

Alfons Sauquet

Doctor en Educació i Màster en Psicologia de l'Organització (Universitat de Columbia, Nova York). MBA (ESADE) i Llicenciat en Psicologia (Universitat de Barcelona). Professor del Departament de Recursos Humans d'ESADE i Catedràtic de la URL. Actualment és degà d'ESADE Business School. Investigador Principal del Grup de Recerca en Aprenentatge, Coneixement i Organització (GRACO). Ha estat professor visitant a les universitats de Columbia, Wharton, HEC i a la Copenhaguen Business School, entre d'altres.

3. Carlos Losada

L'entorn quotidià on s'exerceix el lideratge

Dijous 11 de març, de 19.15 a 21.15 h

Quina és la realitat quotidiana on s'exerceix la tasca de liderar? A partir dels estudis empírics realitzats sobre les persones que exerceixen el lideratge, de quines dades disposem i quina naturalesa o model de tasca se'ns dibuixa? Amb quines característiques? La sessió pretén caracteritzar aquest entorn on es lidera, per tal de treure'n conclusions i recomanacions i així participar a les sessions següents amb un marc ordenat que ens ajudi a una reflexió més lligada a la realitat.

Carlos Losada

Doctor en Administració i Direcció d'Empreses (ESADE - Universitat Ramon Llull); Llicenciat en Dret (Universitat de Barcelona) i Llicenciat en Ciències Empresarials i Màster en Direcció d'Empreses (ESADE). També és Diplomant per la Harvard University (John F. Kennedy School of Government, 1994). Des de 1988 és professor del Departament de Política d'Empresa d'ESADE, especialista en funció directiva, estratègia empresarial i gestió pública. Des de setembre de l'any 2000, ocupa el càrrec de director general d'ESADE.

4. Joaquim Boixareu, Xavier Cambra i Josep Mateu

FemCat: fent Catalunya

18 de març, de 19.15 a 21.15 h

Es poden aportar propostes vàlides per al conjunt de la societat, des del món empresarial? Com fer-ho en una societat com la catalana? Com articular aquestes propostes en positiu, potenciant els punts forts del país i proposant millores en els punts més febles? Es pot fugir de comportaments individualistes i/o partidistes, en un moment de crisi econòmica i institucional com l'actual? És possible fer realitat projectes i, alhora, aconseguir que les nostres institucions potenciïn la seva activitat, d'acord amb els objectius col·lectius?

Joaquim Boixareu

Conseller Delegat d'Irestal Group. És llicenciat en Ciències Empresariales i MBA per ESADE (Barcelona), l'École des Hautes Études Commerciales (HEC) de Paris i la New York University. Compagina la seva tasca com a Conseller Delegat d'Irestal Group amb la Presidència del Consell Social de la Universitat Politècnica de Catalunya (UPC). També és Vicepresident Primer de la UPM (Unió Patronal Metal·lúrgica); Membre del Comitè Executiu i de la Junta Directiva del Foment del Treball Nacional; President de la Comissió d'Indústria i Tecnologia de Foment del Treball; Membre del Patronat de la Barcelona Graduate School of Economics. Fou president de FemCat entre gener de 2005 i desembre de 2008.

Josep Mateu

Llicenciat en Ciències Econòmiques i Empresariales per la Universitat Autònoma de Barcelona (UAB) i MBA per IESE (1978). Director General de Datsa i de Direct Marketing & Telepromotion, Director Regional del Grup de Transports i Duanes MC, Conseller Delegat i Country Manager de TNT Express WORLDWIDE (SPAIN).

Actualment i des de 1996 és Director General del RACC i Conseller Delegat del seu Grup d'Empreses. Des de gener de 2009 és president de FemCat.

Xavier Cambra

Llicenciat en Ciències Econòmiques (Universitat de Barcelona 1986) i MBA per ESADE (1990). És secretari general del Cercle d'Economia (1990-1996). Des de l'any 1995 és President de Dèria Editors, editorial de llibres d'assaig; i de Mobil Books, especialitzada en l'elaboració i coordinació de projectes editorials per a empreses i institucions. Secretari i portaveu de la Junta Directiva del F.C. Barcelona (2003-2008), des de 2005 és secretari general de FemCAT des del 2005.

5. Eugènia Bieto i Marcel Planellas

El lideratge emprenedor

Dijous 8 d'abril, de 19.15 a 21.15 h

Existeixen teories sobre el lideratge emprenedor? Quines actituds i comportaments es podrien vincular amb el lideratge emprenedor? El lideratge emprenedor només pot ser en una nova empresa? Tots els petits i mitjans empresaris son emprenedors? Tots els líders emprenedors son empresaris? Com es pot fomentar una cultura emprenedora dins d'una gran empresa? Què és el "corporate entrepreneurship"? Quines son les pràctiques que fomenten l'activitat emprenedora en una corporació? Quin estil directiu tenen els líders emprenedors? El lideratge emprenedor és adequat en qualsevol context organitzatiu?

Eugènia Bieto

Doctora per ESADE-Universitat Ramon Llull. Llicenciada en Ciències Empresarials i Màster en Direcció d'Empreses (ESADE). Subdirectora general corporativa d'ESADE. Professora del Departament de Política d'Empresa d'ESADE. Directora del Centre d'Iniciativa Empresarial i del Trampolí Tecnològic d'ESADE. És membre d'organitzacions europees d'innovació i entrepreneurship, i ha participat en la implantació de programes de Corporate Entrepreneurship a diverses empreses.

Marcel Planellas

Llicenciat en Filosofia i Lletres - Història Moderna (Universitat de Barcelona). Doctor en Ciències Econòmiques i Empresarials (Universitat Autònoma de Barcelona). Secretari general d'ESADE. Professor del Departament de Política d'Empresa d'ESADE. Conseller independent en consells d'administració de diverses empreses espanyoles.

6. Ignasi Carreras

El lideratge social (ONGs i altres organitzacions de la societat civil)

Dijous 15 d'abril, , de 19.15 a 21.15 h

Els lideratges són un actiu social? L'existència de lideratges de qualitat respon a una necessitat dels grups socials i les societats humanes? Es pot defensar la necessitat dels lideratges sense identificar-se amb visions elitistes o poc igualitàries de l'organització social? Quina aportació fan les ONG i els moviments socials a la concepció i la pràctica dels lideratges?

Ignasi Carreras

És el Director de l'Institut d'Innovació Social d'ESADE, que es dedica a la responsabilitat social de l'empresa i el lideratge i la gestió de les ONG. També és professor del Departament de Política d'Empresa d'ESADE i col·labora com a voluntari amb diferents ONG i fundacions, de les quals és membre del patronat. Ha estat director general d'Intermón Oxfam.

7. Àngel Castiñeira i Josep M. Lozano

El valor dels lideratges

Dijous 22 d'abril, de 19.15 a 21.15 h

Hi ha un nucli de valors o dimensions comuns en el qual es puguin basar les diferents formes de l'exercici del lideratge? És possible descobrir-hi elements transversals o intercanviables? Podem parlar d'una noció de lideratge integral? Quines dimensions bàsiques hauríem de tenir en compte en la persona que exerceixi la funció de lideratge?

Àngel Castiñeira

Doctor en Filosofia i Ciències de l'Educació (Universitat de Barcelona). Llicenciat en Filosofia i Ciències de l'Educació (Universitat de Barcelona). Diplomant en Alta Direcció d'Empreses (ESADE). Director i professor del Departament de Ciències Socials d'ESADE. Director de la Càtedra LideratgeS i Governança Democràtica d'ESADE. Ha estat director del Centre d'Estudis de Temes Contemporanis (Generalitat de Catalunya, 1998-2004), professor de Filosofia Contemporània de la Universitat Ramon Llull (1990-1994), director de la col·lecció de llibres "Temes Contemporanis", d'Editorial Proa (1994-2004), i director d'Idees, revista de temes contemporanis (1999-2004). Autor de nombrosos llibres i articles.

Josep M. Lozano

Doctor en Filosofia (Universitat de Barcelona) i Llicenciat en Teologia (Facultat de Teologia de Catalunya). Diplomant en Alta Direcció d'Empreses (ESADE). Professor del Departament de Ciències Socials d'ESADE. Senior researcher de l'Institut d'Investigació Social. Autor de nombrosos articles, llibres i quaderns relacionats amb la seves àrees de recerca. És cofundador d'Ètica, Economía y Dirección (la branca espanyola de l'European Business Ethics Network). Ha estat membre de la Comissió per al debat sobre els valors del Govern de la Generalitat de Catalunya i actualment és membre del Fòrum d'Experts en Responsabilitat Social de l'Empresa del Ministeri de Treball i Afers Socials d'Espanya. Ha estat reconegut highly commended runner-up al Faculty Pioneer Award (2003) convocat per l'EABiS i l'Aspen Institute (EUA).

8. Francisco Longo

Dirigir i liderar en el sector públic

Dijous 29 d'abril, de 19.015 a 21.15 h

A quins reptes s'enfronta el lideratge en els governs i les seves organitzacions?

Què aporta el lideratge a una governança democràtica de qualitat? El lideratge públic, pot estimular la formació de capital social? Què vol dir, en la nostra època, el dret dels ciutadans a una bona administració? Com garantir-lo? Es poden combinar la política i la gestió? Quin lideratge ens cal per defensar el patrimoni públic dels intents, externs i interns, de captura per interessos organitzats?

Francisco Longo

Llicenciat en Dret (Universitat de Barcelona). Professor del Departament de Direcció de Recursos Humans i director de l'Institut de Direcció i Gestió Pública d'ESADE. Ha estat gerent dels Serveis Centrals de l'Ajuntament de Barcelona i director del Centre Municipal d'Operacions dels Jocs Olímpics de 1992.

Daniel Innerarity

Liderar el futur. Una defensa de l'esperança política

Dijous 6 de maig, de 19.15 a 21.15 h (sessió oberta al públic)

Lloc de realització: Auditori d'ESADEFORUM

Presidirà l'acte el titular de la càtedra M. H. Jordi Pujol.

Per diverses raons, les nostres societats democràtiques i l'actual cultura postmoderna ens han arrossegat a viure abocats al present immediat fins el punt d'hipotecar socialment el temps futur i exercir sobre les noves generacions una autèntica expropiació del seu temps. Tanmateix, l'esclat de l'actual crisi econòmica i financera ens ha permès sentir a fons el malestar i la incertesa del present i les conseqüències de dur una vida improvisada. És moment, doncs, d'apostar pel futur. Perquè el lideratge, que ens parla d'esperança, anticipació i projecte, només té sentit si fem del futur el nostre espai d'acció col·lectiva. Com diu D. Innerarity, necessitem un lideratge "que faci del futur la seva tasca fonamental, perquè l'acció no sigui reacció insignificant i el projecte no esdevingui idealisme utòpic".

Nota: Aquesta sessió es farà en castellà.

Daniel Innerarity

Daniel Innerarity va néixer a Bilbao el 1959. Actualment és catedràtic de filosofia social i política a la Universitat de Saragossa. Antic becari de la Fundació Alexander von Humboldt. Els seus últims llibres són *Ética de la hospitalidad*, *La transformació de la política* (III Premi d'Assaig Miguel de Unamuno i Premi Nacional de Literatura a la modalitat d'Assaig 2003), *La sociedad invisible* (XXI Premi Espasa d'Assaig), *El nuevo espacio público* i *El futuro y sus enemigos*. Ha rebut també el Premi d'Humanitats, Cultura, Art i Ciències Socials de la Societat d'Estudis Bascos/Eusko Ikaskuntza al 2008. És col·laborador habitual d'opinió als diaris *El País* i *El Correo* / *Diario Vasco*, així com de la revista *Claves de razón práctica*. Membre de l'Acadèmia de Ciències i Arts amb seu a Salzburg.

Destinataris

El programa s'adreça, d'una banda i principalment, a persones que hagin tingut o tinguin experiència directiva en qualsevol mena d'organització (empresarial, pública, política, social, cultural, científica, no lucrativa), hi hagin exercit o hi estiguin exercint funcions de lideratge i vulguin ordenar o sistematitzar les seves experiències, les inquietuds i els coneixements sobre la matèria. D'altra banda, també està obert a experts, acadèmics i estudiosos de les diverses dimensions i competències que es posen en joc en la pràctica dels lideratges i en les seves estratègies de formació.

Estructura del programa

El programa està format per dos blocs independents de quatre sessions cadascun, més una sessió inaugural i una altra de cloenda. L'horari de les sessions és de 19.15 a 21.15 h.

Lloc de Realització

Les sessions inaugural i de cloenda tindran lloc a l'Auditori d'ESADEFORUM. Av. Pedralbes, 60-62.

La resta es desenvoluparan a l'Aula 1016 de l'edifici 3 d'ESADE. Av. Esplugues, 92-96.

Procés d'inscripció

Per poder participar en el programa, cal que el directiu o directiva confirmi l'assistència per mitjà del full d'inscripció adjunt. Les places es reservaran per rigorós ordre de recepció de les sol·licituds.

Per a més informació sobre el procés d'inscripció al programa, les persones interessades es poden adreçar a:

ESADE Business School
Executive Education
Sra. Montse Cañellas
Av. Esplugues, 92-96
08034 Barcelona
Tel.: 932 804 008
Fax: 932 048 105
montse.canellas@esade.edu

Import de la matrícula

L'import de la matrícula al programa és de 1.925 euros.

L'import pels membres d'ESADE Alumni i de la Associació Espanyola de Directius (AED) és de 1.445 euros.

EXECUTIVE EDUCATION

Campus Barcelona - Pedralbes

Av. Pedralbes, 60-62
08034 Barcelona
T. +34 932 806 162
F. +34 932 048 105

Campus Barcelona - Sant Cugat

Av. de la Torreblanca, 59
08190 Sant Cugat, Barcelona
T. +34 932 806 162

Campus Madrid

Mateo Inurria, 25-27
28036 Madrid
T. +34 913 597 714
F. +34 917 030 062

Campus Buenos Aires

Av. del Libertador, 17.175
Beccar - San Isidro
B1643CRD Argentina
T. +54 11 4747 1307

www.esade.edu

- **Dirección General**
- **Programas en inglés**
- **Propietarios / Empresa Familiar**
- **Estrategia**
- **Liderazgo y Cambio**
- **Marketing**
- **Finanzas**
- **Tecnología y Dirección de Operaciones**
- **“Entrepreneurship” Social**
- **Programas Sectoriales**